Blogi

Tekoäly voi oikein käytettynä parantaa talousosaamistamme

Talousosaaminen | 18.11.2025 | Anu Raijas

KIRJOITTAJA

Anu Raijas
Talousosaamisen
neuvonantaja

Tekoälyn vaikutukset ulottuvat sekä yksittäisten kansalaisten arkeen, että koko finanssisektorin toimintamalleihin.

Tekoälyn vaikutukset ulottuvat sekä yksittäisten kansalaisten arkeen, että koko finanssisektorin toimintamalleihin. Kuluttajat voivat hyödyntää tekoälyä tänä päivänä omien raha-asioiden hallinnoinnissa, kuten neuvojen hakemisessa tekoälyalustoilta. Tekoälyä on myös integroitu erilaisiin henkilökohtaisiin sovelluksiin, joilla on suora pääsy kuluttajien pankkitileihin ja -tietoihin ohjelmointirajapintojen kautta.

Tekoälyn avulla talousosaaminen edistäminen voi olla aiempaa henkilökohtaisempaa ja vaikuttavampaa

Tekoäly edistää taloudellista osallisuutta tarjoamalla yhä useammalle mahdollisuuden hyödyntää rahoituspalveluita ja taloustietoa. Samaan aikaan tekoälypohjaisten palveluiden yleistyminen talousasioissa voi myös lisätä taloudellista eriarvoisuutta, sillä kaikilla ei ole mahdollisuuksia hyödyntää niitä. Tekoäly mahdollistaa pääsyn ajantasaiseen taloustietoon ja -neuvontaan helposti ja nopeasti. Se voi tarjota tukea taloudelliseen päätöksentekoon esimerkiksi budjetoinnissa, luoton seurannassa ja velanhallinnassa. Tekoäly voi myös tukea ja täydentää henkilökohtaista talousneuvontaa, sillä se voi auttaa löytämään erilaisia rahankäyttöön liittyviä vaihtoehtoja ja selkeyttämään monimutkaisia asioita. Se voi tarjota yksilöllistä talousopetusta, joka räätälöidään kunkin henkilökohtaisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin.

Riskinä kansalaisten heikko talous-, digi- tai tekoälyosaaminen

Vaikka tekoäly tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia talousosaamisen parantamiseen, siihen liittyy myös huomattavia riskejä ja rajoitteita.

Tekoäly voi tuottaa virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa. Se voi myös vahvistaa olemassa olevia käyttäytymisvinoumia, jos järjestelmien taustalla oleva data tai algoritmit eivät ole laadukkaita. Käyttäjät voivat luottaa liikaa tekoälyn antamiin suosituksiin ja ohjeisiin, mikä heikentää omaa osaamista ja kriittistä ajattelua. Jos päätöksiä tehdään sokeasti tekoälyn suositusten perusteella, voi syntyä tilanteita, joissa virheitä ei huomata ajoissa. Kolmanneksi tekoälyn talousneuvontaa voidaan helposti tulkita liian kirjaimellisesti tai ymmärtää väärin, mikä voi johtaa epäedullisiin päätöksiin.

Tietosuoja ja tietoturva on talousasioiden hoidossa yksi kriittisimmistä näkökohdista. Kun tekoälyjärjestelmät käsittelevät arkaluonteista taloustietoa, väärinkäytökset ja tietoturva-aukot voivat johtaa vakaviin seurauksiin. Tekoäly voi vahvistaa epäeettisiä toimintatapoja, jos järjestelmien turvamekanismit eivät ole riittäviä.

Tämän vuoksi on tärkeää osata käyttää tekoälyä talousosaamisen tukena vastuullisesti ja kriittisesti

Tekoäly on talousosaamisen apuväline, ei kaiken tietävä asiantuntija.

Tekoälyn mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti vain, jos samalla tunnistetaan ja hallitaan erilaiset siihen liittyvät riskit. Tarvitaan selkeää tutkimusnäyttöä tekoälyn käytöstä ja vaikutuksista taloudelliseen hyvinvointiin. Myös palveluntarjoajien puolelta on tärkeää tunnistaa nämä riskit ja kehittää ratkaisuja, joilla varmistetaan tekoälyn vastuullinen ja oikeudenmukainen käyttö talousosaamisen edistämisessä.

Tekoäly mahdollistaa talousosaamisessa yksilöllisen oppimisen. Se tarjoaa uusia tapoja tehdä talousasioista kiinnostavia ja saavutettavia. Erityisesti haavoittuvat ryhmät voivat hyötyä tästä. Tekoälyn vastuullinen ja läpinäkyvä käyttö sekä jatkuva osaamisen kehittäminen ovat avainasemassa sen hyödyntämisessä talousosaamisen edistämisessä. Tekoäly ei vie ihmiseltä opastuksen tai neuvonnan roolia, vaan antaa mahdollisuuden nostaa talousosaaminen uudelle tasolle – kunhan vain muistamme pitää ohjat omissa käsissämme.

Asiasanat

talousosaaminen, tekoäly